

Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Meslekten Beklenti Düzeylerinin İncelenmesi

Murat TUNÇBİLEK¹, Gözde ALGÜN DOĞU²

¹Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0001-9696-9470>

²Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0003-0988-4765>

Email: murat.tuncbilek@gazi.edu.tr , gdogu@ybu.edu.tr

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 03.11.2024 - Kabul: 22.12.2024)

Öz

Bu araştırma, rekreasyon bölümü öğrencilerinin mesleki beklenti düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Betimsel nitelikte olan bu çalışma tarama modeline göre gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Rekreasyon bölümünde eğitim alan 183 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" ile Çiftçi (2023) tarafından uyarlanan "Mesleki Beklenti Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenini mesleki beklenti, bağımsız değişkenlerini ise cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, branş türü ve öğrenim görülen üniversite oluşturmaktadır. Veri toplama süreci sonucunda elde edilen bulgular bilgisayar ortamına aktarılmış; verilerin çözüm ve yorumlanmasında betimsel istatistikler (frekans, aritmetik ortalama, standart sapma), t-testi, tek faktörlü varyans analizi (One-Way ANOVA) ve Pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Analiz sonuçları, rekreasyon bölümü öğrencilerinin mesleki beklenti düzeylerinin cinsiyet, yaş ve öğrenim görülen üniversiteye göre anlamlı farklılık gösterdiğini; ancak branş türü ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Katılımcıların mesleki beklenti düzeylerinin genel olarak ortalamanın üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Mesleki Beklenti, Rekreasyon, Öğrenci

Examination of Professional Expectation Levels of Recreation Department Students

Abstract

This study examines students' professional expectation levels in recreation departments. It is a descriptive study conducted based on a survey model. The study group consists of 183 students studying in the Recreation Departments of Aydın Adnan Menderes University and Gazi University. Data collection tools included a "Personal Information Form" developed by the researchers and the "Vocational Expectations Scale," adapted by Çiftçi (2023). The study's dependent variable is professional expectation, while the independent variables are gender, age, grade level, branch type, and university. Data obtained through the data collection process were transferred to a computer environment, and descriptive statistics (frequency, arithmetic mean, standard deviation), t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Pearson correlation test were used to analyze and interpret the data. The analysis results indicate that the professional expectation levels of the recreation department students included in the study vary significantly based on gender, age, and university. At the same time, no significant differences were found based on branch type and grade level. It was determined that the professional expectation levels of the participants were above average.

Keywords: Vocational Expectation, Recreation, Student

Giriş

Bireyler bir karar vermek için bilgi seçtiğinde, kanıt seçme prosedürleri genellikle bireylerin önceden sahip olduğu inançlara, beklentilere veya arzu edilen sonuçlara göre önyargılıdır (Das, 2016). Beklenti – tahmin edilen veya öngörülen performanstır (Lee, 2018). Beklenti, gerçekleşmesi düşünülen bir olay ile ilgili, geçmişteki yaşanan olaylar ve aktüel bilgiler ışığında var olan verilere dayanılarak bir realitenin nasıl oluşacağı hakkında öngörülebilir bulunma sürecidir (Çınar, 2021). Ayrıca, geçmiş deneyimler ve ilişkili alanlardaki tecrübelerle dayanarak, gelecekte belirli bir alandaki başarı veya performans hakkında öngörülebilir bulunma süreci olarak da tanımlanabilir (Rother, 1954; akt: Akman, 1992). Kişilerin bu beklentilerini eğitim, yaş, cinsiyet, değer yargıları, ananeler, aile, kültür, toplum gibi birçok faktör şekillendirebilmektedir (Uluçay, vd., 2014; Saw, vd., 2013). Prior ve Cox (2014) bu faktörlerden yaş öne çıkarmış ve yaş faktörünün beklentileri niteleyen önemli bir unsur olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrenci beklentilerinin ölçüldüğü çalışmalara alan yazında oldukça fazla bulgulanmıştır. Bu araştırmalar çoğunlukla lise ve üniversite öğrencileri veya spesifik olarak üniversitelerde eğitim alınan bölümlerdeki öğrencilerle ilgili olduğu tespit edilmiştir (Dilbaz ve Seber, 1993). Üniversite öğrencilerinin beklentilerini tespit etmeye yönelik çok farklı konu ve örneklerde araştırmalar yapılmıştır. Öncelikle mesleki beklenti olmak üzere eğitim sürecindeki başarı durumu, eğitim ortamının nitelikleri, alınan bilgi ve tecrübe gibi birçok etmenin bu beklentileri etki altına alabilme gücüne sahip oldukları söylenebilir. Üniversite eğitimi süresince kişinin değerleri, yaşam şekillerini ve dünyaya bakış açıları başta olmak üzere birçok konuda önemli farklılıklar ortaya çıkabildiği gözlemlenmiştir (Akman, 1992).

Ülkemiz penceresinden incelendiğinde mesleki tercihlerin kişisel hedeflerin yanı sıra iktisadi koşullar, rol modeller ve hatta tesadüfi olarak yapıldığı gözlemlenebilir (Tuncer, 2011). Çakır'a (2007) göre meslek seçiminde mesleki saygınlık ve yüksek gelir elde etme düşüncesi ön planda tutulduğu görülmektedir. Bu durum gençlerin bir başka bakış açılarından incelendiğinde risk almaları olarak değerlendirilebilir. Bu durum iş doyumunu yaşam doyumunu ile alakalı olduğu bulgulanmış, bireyin fizik ve ruh sağlığını doğrudan etkilemektedir (Sevimli ve Gülcan, 2005). Uygun mesleki yerleştirmelerin yapılamaması mutsuz bir çalışan kitlesinin oluşmasına neden olabilir. Bununla birlikte bireysel ve üretimsel kayıpların gerçekleşmesi sonucunu da ortaya çıkarabilir (Tuncer, 2011).

Mesleki beklenti kavramına baktığımızda ise bireylerin mesleğe yönelik gösterebileceği performansı ile ilgili tüm yargılarını içerdiği ifade edilebilmektedir (Waberi ve Öge, 2020) Ancak birey, mesleki beklentilerinden hareketle meslek tercihlerini uygulamaktadır. Bu nedenle bireyler beklentilerini tatmin edecek mesleklere yönelik hareket etmekte ve iş hayatına başlangıç yaptığında da mesleki beklentileri döngüsel olarak devam etmektedir. Bununla birlikte meslek seçimi bireyler için hayati bir önem kazanmaktadır. Mesleklerin kendine özgü bazı zorlukları da bulunmaktadır. Bu sebeple her bireyin kendine uygun mesleği seçmesinde, mesleğin fizyolojik, bilişsel ve zihinsel yönlerini mutlaka dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir (Erdinç ve Kahraman, 2012).

Mesleki beklentiler, öğrencilerin ileride sahip olacakları mesleklerinde gösterecekleri performansları ile ilgili yargılarını içermektedir. Bu yargılar, öğrencilerin eğitim sürecinde deneyimledikleri mesleki bilgi ve becerisini, iş hayatında ne kadar uygulayabilecekleri hakkındaki fikirleridir. Bu durum öğrencilerin mesleki beklentileri, eğitim aldıkları programdan büyük ölçüde etkilenmektedir (Erden, 1989). Bu düzlemde, kişinin gerek

düşünmekte olduğu gerekse de yapmakta olduğu meslek ile alakalı olmasını arzuladığı unsurların hepsi mesleki beklenti olarak söylenebilir. (Kuzgun, 2009).

Son yıllarda meydana gelen değişiklikler bireyler için hassas ve önemli bir konu haline gelmiştir (Akkoyunlu, Konar ve Güler, 2022; Altınışik vd., 2020). Dinamik ve sosyal bir varlık olan insanın (Altınışik, 2019) iş hayatındaki değişim, dönüşüm ve gelişmeler onların meslek seçimlerini önemli derecede etkilemektedir. Bundan dolayı meslek seçimi bireylerin yaşamında önemli bir yer oluşturmaktadır. Diğer taraftan, günümüzde yer bulan meslek grupları sayısının sektörel çeşitliliğin gün geçtikçe artması, insanların hangi alanda çalışmak istediklerini yönelik vereceği kararda zorlanmasını gündeme getirmektedir (Pelit ve Öztürk, 2010). Kucherov vd., (2019) göre genç bireylerin kariyer beklentilerini şirketin marka imajı ve itibarına dayandırdığını belirtiyor. Mütevazı bir çalışma deneyiminin ortasında yeni şeyler öğrenmekten ve kendilerine meydan okumaktan korkmadığı tespit edilmiştir. Genç bireyler rekabetçi iş ortamına değer vermektedir. Genç bireylerin bir kısmı yalnızca maaşa dayalı olarak mesleklerini seçtiklerini belirtmektedir. Bunun yanı sıra çoğunluk, geçim imkânı sağlamak için makul bir maaş beklediğini belirtmiştir. Sporun son yüz yılda endüstriyelleşmesinin ve birçok alanda istihdam sağlanması açısından oldukça önemli bir rol aldığı görülmektedir. Bu durum hem kamu alanında hem de özel sektörde oldukça büyük bir paya sahiptir. Bu çalışma, spor bilimleri alanında mesleki beklenti düzeylerini inceleyen sınırlı sayıdaki çalışmalardan biridir. Bu çalışma, mesleki beklentilerin belirlenmesinde cinsiyet, yaş ve üniversite gibi faktörlerin etkisini anlamayı hedeflemektedir.

Materyal ve Metod

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, öğrencilerin mesleki beklenti düzeylerini incelemek amacıyla Likert tipi ölçek kullanılmış ve betimsel tarama yöntemi tercih edilmiştir. Betimsel tarama, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olayla ilgili görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2012).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; 2023-2024 yılı Gazi Üniversitesi ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde Rekreasyon Bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Örneklemine ise; ilgili üniversitelerin Rekreasyon bölümlerinde kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle ulaşılabilen öğrenciler oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların cinsiyet, sınıf, öğrenim gördükleri bölüm, üniversite ve millî sporcu olma durumlarını belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından oluşturulan 5 soruluk kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Mesleki Beklenti Ölçeği: Çiftçi (2023) tarafından uyarlanan ve “Lisans Düzeyinde Turizm Öğrenimi Gören Öğrencilerin Mesleki Beklenti, Gelecek Kaygısı ve Sektörde Çalışma İsteklerine COVID-19 Pandemisinin Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde veri toplama aracı olarak kullanılan mesleki beklenti ölçeği Akyol, Oğan ve Oğan (2018) çalışmasından yararlanılarak oluşturulmuştur. Mesleki Beklenti Ölçeği dört alt boyuttan (Kariyer Beklentisi, Mesleğin Ülke Geleceğindeki Yeri, Ücret Beklentisi, Çalışma İmkânları) ve 20 sorudan oluşmaktadır. Ölçek soruları spor sektörüne uygun maddelerden oluşmaktadır. Bu açıdan seçilmiştir. Ölçeğin değerleri Açıklanan Varyans: %63,455 KMO Değeri: 0,917Barlett Test Sig.: 0,000 Ölçeğin Tümüne Ait Alfa Katsayısı: 0,903'tür.

Verilerin Analizi

Veriler, SPSS 25.00 programı kullanılarak %95 güven aralığında ve 0,05 anlamlılık düzeyinde analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılarak karar verilmiştir. İstatistiksel açıdan, Bağımsız Örneklem t-testi, One-Way ANOVA, korelasyon, frekans, yüzde ve güvenilirlik katsayısı hesaplamaları yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Mesleki Beklenti Ölçeği Alt Boyutlarının Puan Dağılımı

Boyutlar	N	Ort.	S	Çarpıklık	Basıklık	Min	Max
Kariyer Beklentisi	183	20.11	4.86	-0.399	1.028	6.00	30.00
Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri	183	29.40	5.01	-0.385	0.548	16.00	40.00
Ücret Beklentisi	183	10.06	2.07	-0.059	1.020	3.00	15.00
Çalışma İmkânları	183	9.55	2.54	0.103	-0.161	3.00	15.00
Ölçek (Toplam)	183	69.13	12.11	-0.026	0.800	37.00	100.00

Tablo 1’de kullanılan ölçme aracının puanlarının dağılımına yer verilmiştir. Tablodaki bulgulara göre, katılımcıların Mesleki Beklenti Ölçeğinden elde ettikleri ortalama değer 69.13 ± 12.11 olarak belirlenmiştir. Ölçme aracından alınan puanların çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında verilerin “-1.5 ile +1.5” aralığında yer aldığı görülmüştür. Bu doğrultuda verilerin normallik dağılım şartını sağladığı söylenebilir (Tablo 1). Bu sebeple verilerin analiz aşamasında parametrik testler tercih edilmiştir.

Tablo 2. Mesleki beklenti ölçeği puanlarının cinsiyete göre farklılaşması

Değişken	Cinsiyet	N	Ort.	S	Sd	t	p
Kariyer Beklentisi	Kadın	82	21,17	4,48	181	2.688	0.00
	Erkek	101	19,25	5,01			
Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri	Kadın	82	30,91	4,69	181	3.803	0.00
	Erkek	101	28,17	4,95			
Ücret Beklentisi	Kadın	82	10,59	2,04	181	3.241	0.00
	Erkek	101	9,62	2,00			

Çalışma İmkânları	Kadın	82	9,58	2,72	181	0.134	0.89
	Erkek	101	9,53	2,40			
Ölçek (Toplam)	Kadın	82	72,26	11,81	181	3.230	0.00
	Erkek	101	66,59	11,81			

Analizler, katılımcıların cinsiyetine göre *Mesleki Beklenti Ölçeği geneli* ($t= 3.230, p<0.05$) ile *Kariyer Beklentisi* ($t= 2.688, p<0.05$), *Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri* ($t= 3.803, p<0.05$) ve *Ücret Beklentisi* ($t= 3.241, p<0.05$) boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Ancak *Çalışma İmkânları* ($t= 0.134, p>0.05$) boyutundan alınan puanlar anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Tablo 3. Mesleki beklenti ölçeği puanlarının yaşa göre farklılaşması

	Yaş		
	N	r	p
Kariyer Beklentisi	183	-,176	0.01
Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri	183	-,277	0.00
Ücret Beklentisi	183	-,289	0.00
Çalışma İmkânları	183	-,281	0.00
Ölçek (Toplam)	183	-,294	0.00

Analizler, katılımcıların yaşa göre *Mesleki Beklenti Ölçeği geneli* ($r= -,294; p<0.05$), *Kariyer Beklentisi* ($r= -,176; p<0.05$), *Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri* ($r= -,277; p<0.05$), *Ücret Beklentisi* ($r= -,289; p<0.05$) ve *Çalışma İmkânları* ($r= -,281; p<0.05$), alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarının negatif yönde anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir.

Tablo 4. Mesleki beklenti ölçeği puanlarının üniversiteye göre farklılaşması

Değişken	Üniversite	N	Ort.	S	Sd	t	p
Kariyer Beklentisi	ADÜ	88	20,62	5,15	181	1.368	0.17
	Gazi	95	19,64	4,56			
Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri	ADÜ	88	29,71	5,46	181	0.808	0.42
	Gazi	95	29,11	4,56			
Ücret Beklentisi	ADÜ	88	10,42	1,86	181	2.289	0.02
	Gazi	95	9,72	2,20			

Çalışma İmkânları	ADÜ	88	10,31	2,48	181	4.053	0.00
	Gazi	95	8,85	2,40			
Ölçek (Toplam)	ADÜ	88	71,07	12,54	181	2.107	0.03
	Gazi	95	67,33	11,48			

Analizler, katılımcıların üniversiteye göre *Mesleki Beklenti Ölçeği geneli* ($t= 2.107, p<0.05$) ile *Ücret Beklentisi* ($t= 2.289, p<0.05$) ve *Çalışma İmkânları* ($t= 4.053, p<0.05$) boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Ancak *Kariyer Beklentisi* ($t= 1.368, p>0.05$) ile *Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri* ($t= 0.808, p>0.05$) boyutlarından alınan puanlar anlamlı olarak farklılaşmamaktadır.

Tablo 5. Mesleki beklenti ölçeği puanlarının branş türüne göre farklılaşması

Değişken	Branş Türü	N	Ort.	S	Sd	t	p
Kariyer Beklentisi	Takım	71	19,84	5,03	181	-0.596	0.55
	Bireysel	112	20,28	4,77			
Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri	Takım	71	29,40	4,95	181	0.009	0.99
	Bireysel	112	29,40	5,07			
Ücret Beklentisi	Takım	71	10,01	2,05	181	-0.238	0.81
	Bireysel	112	10,08	2,09			
Çalışma İmkânları	Takım	71	9,63	2,65	181	0.323	0.74
	Bireysel	112	9,50	2,48			
Ölçek (Toplam)	Takım	71	68,90	12,07	181	-0.208	0.83
	Bireysel	112	69,28	12,20			

Analizler, katılımcıların branş türüne göre *Mesleki Beklenti Ölçeği geneli* ($t= -0.208, p>0.05$) ile *Kariyer Beklentisi* ($t= -0.596, p>0.05$), *Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri* ($t= 0.009, p>0.05$), *Ücret Beklentisi* ($t= -0.238, p>0.05$) ve *Çalışma İmkânları* ($t= 0.323, p>0.05$) boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir.

Tablo 6. Mesleki beklenti ölçeği puanlarının sınıf düzeyine göre farklılaşması

Boyutlar	Faktör	KT	sd	KO	F	p
Kariyer Beklentisi	Gruplar arası	64,776	3	21,592	,909	0.43
	Gruplar içi	4249,814	179	23,742		

	Toplam				
	4314,590	182			
	Gruplar arası	109,143	3	36,381	1,457 0.22
Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri	Gruplar içi	4470,934	179	24,977	
	Toplam	4580,077	182		
	Gruplar arası	28,697	3	9,566	2,272 0.08
Ücret Beklentisi	Gruplar içi	753,642	179	4,210	
	Toplam	782,339	182		
	Gruplar arası	13,797	3	4,599	,706 0.54
Çalışma İmkânları	Gruplar içi	1165,351	179	6,510	
	Toplam	1179,148	182		
	Gruplar arası	593,201	3	197,734	1,354 0.25
Ölçek (Toplam)	Gruplar içi	26136,384	179	146,013	
	Toplam	26729,585	182		

AF: Anlamlı farklılık

Gruplar: 1: Düşük,

2: Orta,

3: İyi

Analizler, katılımcıların sınıf düzeyine göre *Mesleki Beklenti Ölçeği* ($F_{3,179}= 1.354, p>0.05$) ile *Kariyer Beklentisi* ($F_{3,179}= 0.909, p>0.05$), *Turizm Mesleğinin Ülke Geleceğindeki Yeri* ($F_{3,179}= 1.457, p>0.05$), *Ücret Beklentisi* ($F_{3,179}= 2.272, p>0.05$) ve *Çalışma İmkânları* ($F_{3,179}= 0.706, p>0.05$) alt boyutlarındaki puan ortalamalarının anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir.

Tartışma ve Sonuçlar

Yükseköğretim seviyesinde eğitim gören kişiler, içinde buldukları zaman diliminde gelişim döneminden kaynaklı olarak mesleki açıdan stres, kaygı, kararsızlık ve ümitsizlik gibi olumsuz durumlarla karşı karşıya gelebilmektedir. Özellikle meslekleriyle ilgili gelecek beklentileri, bu dönemde giderek daha da artmaktadır. Mesleki beklentileri karşılanan bireyler ise yüksek düzeyde motivasyon, üretkenlik, verimlilik ve iş tatminine sahip olup, çalışma hayatında başarılı oldukları gözlemlenmektedir (Uras ve Kunt, 2006). Bu sebeple çalışmanın amacını spor bilimleri fakültesi rekreasyon bölümü öğrencilerinin mesleki beklentilerinin incelenmesi oluşturmuştur. Rekreasyon bölümü öğrencilerinin mesleki beklentileri odağında yürütülen bu araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Araştırmamızın bulgularından olan cinsiyet değişkenine göre meslekteki beklenti açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen puan ortalamalarına göre kadın katılımcıların mesleki beklenti puanlarının erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, kadınların eğitim düzeyindeki artış ve toplumsal rollerdeki değişim sayesinde daha geniş kariyer beklentilerine sahip olmalarıyla açıklanabilir. Bu durum

kadın katılımcıların günümüz toplumunda eğitim seviyesinin artması ile onların daha geniş kariyer beklentilerine sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde, Eagly ve Carli (2003), kadınların ve erkeklerin meslek seçimlerinde cinsiyet rollerinin etkisini incelemiş, kadınların daha sosyal ve bakım odaklı alanlara yöneldiğini, erkeklerin ise daha liderlik ve teknik pozisyonları tercih ettiğini bulmuşlardır. Ragins ve Scandura (1999), kadınların kariyer gelişiminde mentorluk ilişkilerinin önemini vurgulamış, bu tür destek sistemlerinin kadınların mesleki beklentilerini artırmada etkili olduğunu belirtmiştir. Cech & Rothenberg (2018), farklı sektörlerdeki cinsiyet dağılımının mesleki beklentilere etkisini incelemiş, erkek egemen alanlarda kadınların daha düşük beklentilere sahip olduğunu tespit etmiştir. Schmitt et al. (2002), kadınların ve erkeklerin kariyer hedefleri arasındaki farklılıkları araştırmış, kadınların kariyerlerinde ilerlemek isterken, erkeklerin daha agresif hedefler belirlediğini bulmuşlardır.

Araştırmamızın bulgularından olan yaş değişkenine göre meslekteki beklenti açısından istatistiksel olarak negatif yönde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle katılımcıların yaşları arttıkça mesleki beklenti düzeylerinde düşüş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, katılımcıların yaşları ilerledikçe ailevi yükümlülüklerin (çocuk bakımı, yaşlı ebeveynler, finansal sorumluluklar) artabileceğini düşündürmektedir. Bunun sonucunda, bireylerin kariyer hedeflerini değiştirmeleri ve daha az iddialı olmaları söz konusu olabilir. Literatür incelendiğinde Super (1957), bireylerin kariyer gelişim süreçlerinin yaşa göre farklılaştığını ve belirli aşamalarda mesleki beklentilerin nasıl şekillendiğini ele almıştır. Schneider ve Shore (2018), yaş ilerledikçe bireylerin motivasyonlarının ve öz yeterlilik algılarının değiştiğini göstermektedir. Genç bireyler daha yüksek öz yeterlilik ve yenilik arayışı taşırken, yaşlı bireyler güvenlik ve istikrar arayışında olduklarını gözlemlemişlerdir. Ng ve Feldman (2008), yaş arttıkça bireylerin iş tatmininin arttığını ve dolayısıyla daha yüksek kariyer beklentilerine sahip olduklarını gözlemlemiştir. Ancak, yaş ilerledikçe bazı bireylerin daha gerçekçi ve ulaşılabilir hedefler belirlemeye başladığı tespit edilmiştir.

Araştırmamızın bulgularından olan üniversite değişkenine göre meslekteki beklenti açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rekreasyon bölümü öğrencileri lehine olduğu bulgulanmıştır. Bu durumun, bölgenin turizm ve hizmet sektörleri gibi çeşitli ekonomik alanlara sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu çeşitlilik, öğrencilerin farklı kariyer yollarını keşfetmeleri için birçok fırsat sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca Ege Bölgesi'nde birçok turizm kuruluşu bulunmaktadır. Bu da öğrencilerin staj yapma ve iş deneyimi kazanma olanaklarını artırır. Gerçek dünya deneyimi, mesleki beklentilerin yükselmesine yol açabilir. Literatür incelendiğinde, Lent ve diğerleri (1994), sosyal bilişsel kariyer teorisinin öğrencilerin kariyer beklentileri üzerindeki etkilerini ele alırken, üniversite ortamının bu süreçteki rol üstlendiğini belirtmişlerdir.

Araştırmamızın bulgularından olan branş değişkenine göre meslekteki beklenti açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu durum sporcuların mesleki beklentileri, aile yapısı, eğitim düzeyi ve sosyoekonomik durum gibi bireysel faktörlerden etkilenebilir ve spor branşına göre değişiklik göstermeyebilir. Ayrıca hem bireysel hem de takım sporlarında, sporcular eğitim ve gelişim fırsatlarına erişim açısından benzer durumlarla karşılaştıkları söylenebilir. Literatür incelendiğinde, Lent ve diğerleri (2000), sporcuların kariyer seçiminde etkili olan sosyal ve çevresel faktörleri ele almakta, bireysel ve takım sporları arasındaki farklılıkları tespit etmişlerdir. Weiss ve Chaumeton (1992), bireysel ve

takım sporlarının motivasyonel etkilerini inceleyerek, sporcuların mesleki beklentilerini nasıl şekillendirdiğini incelemiştir.

Araştırmamızın bulgularından olan sınıf düzeyi değişkenine göre meslekteki beklenti açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bu durum sınıf düzeyinden ziyade, eğitimin kalitesi ve içeriği mesleki beklentileri daha fazla etkileyebilir. İyi bir eğitim programı, hangi sınıf düzeyinde olursa olsun öğrencilerin kariyer hedeflerini şekillendirebilir. Literatür incelendiğinde, Fouad ve Guillen (2006), üniversite öğrencilerinin kariyer gelişiminde aile, iş ve okul etkilerini incelemekte ve sınıf düzeyinin bu süreçteki etkisini değerlendirmişlerdir. Ng ve Feldman (2012), iş deneyimlerinin kariyer gelişimi üzerindeki etkilerini incelerken, öğrencilerin sınıf düzeylerinin beklentilerine nasıl etki ettiğini de ele almaktadır.

Sonuç olarak, Rekreasyon bölümü öğrencilerinin mesleki beklenti düzeylerinin yüksek çıkması; bireylerin sosyal etkinliklere olan artan ilgisi, sektördeki istihdam olanaklarının çeşitlenmesi ve eğitim programlarının mesleki becerileri destekleyici niteliği ile doğrudan ilişkilidir. Bu durum, öğrencilerin kariyer hedeflerine yönelik motivasyonlarını ve gelecekteki profesyonel başarılarını olumlu yönde etkileyen önemli bir faktördür. Rekreasyon alanının dinamik ve geniş iş olanakları sunması, aldıkları eğitim ve pratik deneyimlerin kariyer gelişimlerine katkı sağlaması, bu alandaki sosyal etkileşim ve grup çalışmasının öneminin farkında olmaları, mezuniyet sonrası kariyer yollarının çeşitliliği ve sektördeki büyüme potansiyeli; rekreasyon bölümü öğrencilerinin yüksek mesleki beklentilere sahip olmasında belirleyici etkenlerdir. Ayrıca, kendi ilgi alanlarıyla uyumlu meslek seçimleri yapmaları da bu beklentilerin yüksek olmasına katkı sağlamaktadır.

KAYNAKLAR

- Akkoyunlu, Y., Konar, N., & Güler, H. (2022). Beden eğitimi ve sporda toplumsal cinsiyet rolleri ve kadın. *Beden eğitimi ve spora multidisipliner bir bakış* (pp. 125-149). Ankara: Gazi Kitapevi.
- Akman, Y. (1992). Hacettepe üniversitesi eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek, evlilik ve geleceğe yönelik beklentileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 125-149.
- Akyol, C., Ela, O. Ğ. A. N., & Yener, O. Ğ. A. N. (2018). Turizm eğitimi alan üniversite öğrencilerinin mesleki beklentileri ve sosyo-ekonomik profilleri üzerine bir araştırma. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 17(2), 648-665.
- Altınışik, Ü. (2019). Spor yöneticisi adaylarının çatışma yönetimi stilleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. İstanbul: Efe Akademi Yayınevi. Altınışik, Ü., Turhal, S. N., Çelik, A. & Yetim. A. A. (2020). Employability perceptions of sports manager candidates. *Ambient Science*. 07(Sp1), 275-279.
- Cech, E. A., & Rothenberg, R. (2018). "The Role of Gender in the Development of Professional Identity." *Social Problems*, 65(4), 617-634. DOI: 10.1093/socpro/spy045
- Çinar, İ. (2021). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Demografik Özellikleri ile Gelecekteki Ekonomik Beklentileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 129-135. <https://doi.org/10.51754/cusbed.882688>
- Das, A. (2016). The effect of hypothesis framing, prior expectation and professional trait scepticism on experts' and novices' evidence selected in a complex task. Retrieved from <http://ro.ecu.edu.au/theses/1812>
- Dilbaz, N. ve Seber, G., (1993). Umutsuzluk Kavramı: Depresyon ve İntiharda Önemi. *Kriz Dergisi*, 1(3): 134-138.
- Eagly, A. H., & Carli, L. L. (2003). "The Female Advantage: An Evaluation of the Evidence." *The Leadership Quarterly*, 14(6), 807-834. DOI: 10.1016/j.leaqua.2003.09.005
- Erden, Münire (1989). "H.Ü. Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğrencilerinin Meslekleri ile İlgili Beklentileri.", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4, 94.
- Erdinç, B. ğ. ve Kahraman, S. (2012). Turizm mesleğini seçme nedenlerinin incelenmesi. VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Kemer, Antalya.
- Fouad, N. A., & Guillen, L. (2006). "Career Development in College: Influences of Family, Work, and School." *Journal of Career Assessment*, 14(3), 367-380. DOI: 10.1177/1069072706289327
- Karakaya, İ. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. A. Tanrıoğen (Edt). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Anı.

Kucherov, D., Zamulin, A., & Tsybova, V. 2019. How Young Professionals Choose Companies: Employer Brand And Salary Expectations. *RMJ*, 17(1), 29–46. doi.org/10.21638/spbu18.2019.102

Kuzgun, Y. (2009). Meslek gelişimi ve danışmanlığı. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Lee, S. (2018). *Investigating eLearning Continuance through Expectation Disconfirmation Theory*. https://doi.org/10.31390/gradschool_dissertations.4615

Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (1994). "Toward a Unifying Social Cognitive Theory of Career and Academic Interest, Choice, and Performance." *Journal of Counseling Psychology*, 41(4), 427-428. DOI: 10.1037/0022-0167.41.4.427

Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (2000). "Contextual Supports and Barriers to Career Choice: A Social Cognitive Theory Perspective." *Journal of Counseling Psychology*, 47(1), 87-95. DOI: 10.1037/0022-0167.47.1.87

Ng, T. W. H., & Feldman, D. C. (2008). "Evaluating the Evidence: The Relationship Between Age and Job Performance." *Personnel Psychology*, 61(3), 467-489. DOI: 10.1111/j.1744-6570.2008.00121.x

Ng, T. W. H., & Feldman, D. C. (2012). "Structure and Career Development: The Role of Work Experiences." *Journal of Organizational Behavior*, 33(3), 267-287. DOI: 10.1002/job.1745

Pelit, E., Öztürk, Y., Kariyer Tercihinde Kişisel Değişkenlerin Rolü: Turizm ve Öğretmenlik Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(17), 207-234

Prior, K. ve Cox, A. S: (2014). Students' Expectations of Ageing: An Evaluation of the Impact of Imagined Intergenerational Contact and the Mediating Role of Ageing Anxiety. *Journal of Experimental Social Psychology* 55: 99–104

Ragins, B. R., & Scandura, T. A. (1999). "Burden or Blessing? Unique Challenges of Being a Mentor." *Journal of Organizational Behavior*, 20(4), 329-344. DOI: 10.1002/(SICI)1099-1379(199907)20:4<329::AID-JOB935>3.0.CO;2-5

Saw, A., Berenbaum, H. ve Okazakic, S. (2013). Influences of Personal Standards and Perceived Parental Expectations on Worry for Asian American and White American College Students, *Anxiety, Stress, & Coping*, 26(2): 187-202

Schmitt, M. T., et al. (2002). "The Role of Gender in Career Decision Making: A Social Role Perspective." *Journal of Career Assessment*, 10(4), 383-396. DOI: 10.1177/1069072702213008

Schneider, B., & Shore, L. M. (2018). "The Role of Age in Career Development." *Industrial and Organizational Psychology*, 11(3), 419-425. DOI: 10.1017/iop.2018.33

Super, D. E. (1990). "A Theory of Vocational Development." In *Career Development: Concepts and Issues*, ed. R. D. Smith, 47-62.

Tuncer, M. (2011). Yükseköğretim Gençliğinin Gelecek Beklentileri Üzerine Bir Araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 6(2).

Uluçay, T., Özpolat, A.R., İşgör, İ.Y. ve Taşkesen, O. (2014). Lise Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri Üzerine Bir Araştırma. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 9(2): 234-247.

Uras, M. ve Kunt, M. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinden beklentileri ve beklentilerinin karşılanmasını umma düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(19), 71-83.

Waberi, F. A. ve Öge, E. (2020). Mesleki beklentilerin kariyer kararı verme öz-yetkinliği ile ilişkisi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 25-39

Weiss, M. R., & Chaumeton, N. R. (1992). "Motivational Analysis in Sport: The Role of Competition and Cooperation." *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 14(2), 141-158. DOI: 10.1123/jsep.14.2.141